

Kamandar Nəsimov

*Vəkillər Kollegiyası
Rəyasət Heyətinin üzvü*

VƏKİLLİK FƏALİYYƏTİ ZAMANI TƏCRÜBƏDƏ RASTLAŞILAN PROBLEMLƏR (2-ci yazı)

Ötən məqalədə biz əsasən vəkillik fəaliyyəti zamanı cinayət işləri üzrə rastlaşılan problemlər barədə məlumat vermişdik. Bu məqalədə isə daha çox mülki işlər üzrə rastımıza çıxan əsas problemlərdən bəziləri barədə məlumat verməyə çalışacağıq.

“İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında” Konvensiyanın 6-cı maddəsinə müvafiq olaraq hər kəs, onun mülki hüquq və vəzifələri müəyyən edilərkən və ya ona qarşı hər hansı cinayət ittihamı irəli sürülərkən qanun əsasında yaradılmış, müstəqil məhkəmə vasitəsilə, əqlabatan müddətdə işinin ədalətli məhkəmə araşdırılması hüququna malikdir. Bu hüquq Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında və qanunlarında da öz əksini tapmışdır. Ədalətli məhkəmə araşdırması geniş mənada başadüşülən hüquqdur və həmçinin qərarlardan şikayət verilməsi hüququnu, həmçinin məhkəmə qərarlarının icra olunmasını da özündə ehtiva edir.

Vəkil kimi hüquqi yardım göstərdiyimiz Adamoviç Zinaida Aleksandrovnanın apellyasiya məhkəməsinin qərarından narazı qalıb Ali Məhkəməyə kassasiya şikayəti vermişdik. Lakin Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin 08 aprel 2013-cü il tarixli qərarı ilə (sədrlik edən və məruzəçi M.Bağirova, M.Məmmədov və R.Qurbanov) kassasiya şikayətimiz əsassız olaraq geri qaytarılmışdır. Belə ki, məhkəmə Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 407 və 408-ci maddəsinə əsas tutaraq hesab etmişdir ki, kassasiya şikayətinə vəkilin orderi əlavə edilməmiş və kassasiya şikayəti vəkil tərəfindən tərtib edilməmiş və imzalanmamışdır.

Halbuki, mülki işin materiallarında order və nümayəndə səlahiyyətini təsdiq edən etbarnamə öz əksini tapmışdır. Məhkəmə Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 407.3-cü maddəsinə əsas tutaraq hesab etmişdir ki, kassasiya şikayəti vəkil tərəfindən imzalanmamışdır. Halbuki kassasiya şikayətləri tərəfimizdən imzalanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 407.4-cü maddəsinə əsasən hər hansı bir iş üzrə verilən order bağlanmış müqaviləyə əsasən iş mahiyyəti üzrə tam qurtarana qədər qüvvədədir. İşə mahiyyəti üzrə baxılanadək qəbul edilmiş hər məhkəmə aktına görə orderin verilməsi, işi mahiyyəti üzrə həll etməyən qərarlardan verilən şikayətlərə görə müqavilənin bağlanmasını zəruri edir. Bu da hüquqları müdafiə edilən şəxs tərəfindən əlavə vəsaitin ödənilməsi gətirib çıxardır. Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 263.1-ci maddəsinə əsasən iş mahiyyəti üzrə həll edilmədikdə məhkəmə aktları qərarad formasında çıxarılır. Kassasiya şikayətinin məzmunundan bəhs edən Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 407.4-cü maddəsində göstərilmişdir ki, şikayətə vəkilin orderi və dövlət rüsumunun ödənilməsini sübut edən sənəd əlavə olunur. Bildiyimiz kimi “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.4.2-ci maddəsində göstərilmişdir ki, iş üzrə icraatın xitam verilməsindən, iddianın baxılmamış saxlanmasından, məhkəmə cərimələrinin qoyulması barədə şikayətlər istisna olmaqla, digər heç bir halda məhkəmə qəraradlarından verilən şikayətlərə dövlət rüsumu əlavə edilmir.

Lakin Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 407.4-cü maddəsində kassasiya şikayətinə orderin və rüsumun ödənilməsini sübut edən sənədin əlavə edilməsi imperativ qaydada tələb edilir ki, bu tələb də yalnız mülki iş üzrə çıxarılmış qətnamələrə şamil oluna bilər. Belə ki, məhkəməyə verilən bütün iddia ərizələrinə iddia tələbinə müvafiq olaraq dövlət rüsumu əlavə edilir. İşin mahiyyəti üzrə həll etməyən məhkəmə qəraradalarından, o cümlədən apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qəraradalarından verilmiş kassasiya şikayətlərinə dövlət rüsumunun ödənilməsi barədə sənəd əlavə edilmədiyindən Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 407.4-cü maddəsində dövlət rüsumunun ödənilməsini sübut edən sənədin orderlə birlikdə şikayətə əlavə edilməsinin imperativ qaydada tələb edilməsi faktiki olaraq həmin maddənin konkret olaraq qətnamədən verilmiş kassasiya şikayətlərini özündə ehtiva etdiyini sübut edir.

Bundan başqa həmçinin Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosesual Məcəlləsinin 391.1.2-ci maddəsinə əsasən prosesual tərəflər cinayət işləri üzrə apellyasiya instansiyası məhkəməsinin ilkin baxış qərarından kassasiya instansiyası məhkəməsinə şikayət və ya prorest verilə bilər.

Təcrübədə qeyd edilən qərardan müdafiəçi tərəfindən Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinə şikayət verilən zaman şikayət ərizəsinə apellyasiya instansiyası məhkəməsi üzrə verilmiş orderin surətinin əlavə edilməsi şikayətə kassasiya instansiyası məhkəməsində baxılmasına kifayət edir.

Göründüyü kimi, mülki iş üzrə apellyasiya instansiyası məhkəməsinin iddianın təmin tədbiri barədə qəraradadından verilmiş şikayət cinayət işi üzrə apellyasiya instansiyası məhkəməsinin ilkin baxışından verilmiş şikayət kimi işin mahiyyəti üzrə həll etməyən ara qərardan verilmiş şikayətdir. Bu səbəbdən də hesab edirik ki, mülki işə mahiyyəti üzrə baxılıb qətnamə qəbul edilmədiyindən iddia tələbi üzrə birinci instansiya məhkəməsinə təqdim edilmiş order kassasiya şikayətini imzalamaq və kassasiya instansiyası məhkəməsində şikayəti müdafiə etmək üçün əsasdır.

Hesab edirik ki, qəraradalardan verilmiş kassasiya şikayətləri zamanı vəkildən yeni orderin tələb edilməsi vətəndaşların ədalətli məhkəmə araşdırması və keyfiyyətli hüquqi yardım alma hüququnu məhdudlaşdırır. Belə ki, eyni bir işdə bir neçə ara qərardan şikayətlər verilə bilər. Bu zaman vətəndaş hər dəfə yeni order üçün müqavilə bağlamağa və bunun üçün ödəniş həyata keçirməyə məcbur olur.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin 08 aprel 2013-cü il tarixli qəraradadından narazı qalaraq tərəfimizdən kassasiya şikayəti verilmişdir. Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 07 avqust 2013-cü il tarixli qərarı ilə (sədrlik edən və məruzəçi V.Ə.İbayev, G.A.Quliyev, İ.K.Dəmirov) kassasiya şikayəti qismən təmin edilmiş, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 08 aprel 2013-cü il tarixli qərarı ləğv edilmiş, iş yenidən baxılması üçün apellyasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilmişdir. Məhkəmə qərarını onunla əsaslandıraraq ki, *iş materiallarında olan 30 noyabr 2012-ci il tarixli 5 il müddətində verilmiş etibarnaməyə əsasən, Adamoviç Zinaida Aleksandrovna bir sıra hərəkətləri icra etmək, o cümlədən kassasiya şikayəti vermək səlahiyyətini Nəsimov Kamandar Rəfi oğluna vermişdir. İş materiallarının 12-ci vərəqində olan orderdən görünür ki, Nəsimov Kamandar Rəfi oğlu fərdi fəaliyyət göstərən vəkildir və Adamoviç Zinaida Aleksandrovna ilə ona hazırki mülki iş üzrə hüquqi yardım göstərilməsi barədə müqavilə bağlanmışdır. Belə olan halda, iddiaçının vəkili və nümayəndəsi olan Kamandar Nəsimov tərəfindən apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qəraradadından verilmiş kassasiya şikayətinin şikayətə vəkilin orderinin əlavə edilməməsi səbəbindən qaytarılması tərəfin məhkəməyə çatımlılıq hüququnu pozur və süründürməçilik xarakteri daşıyır.*

Göründüyü kimi, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 07 avqust 2013-cü il tarixli qərarı ilə dediklərimizi təsdiq etmiş, apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qəraradadından verilmiş kassasiya şikayətinin şikayətə vəkilin orderinin əlavə edilməməsi səbəbindən qaytarılmasını məhkəməyə çatımlılıq hüququnun pozuntusu və süründürməçiliyə səbəb olduğunu göstərmişdir. Ümid edirik ki, bu qərardan sonra məhkəmələr verilmiş kassasiya şikayətləri zamanı vəkildən yeni orderin tələb edilməsi praktikasından imtina edəcəklər.

Son zamanlarda məhkəmə praktikasında yaşayış sahəsindən istifadə hüququ ilə bağlı şikayətlərin sayı xeyli artmış və məsələ aktual problemlərdən birinə çevrilmişdir. Azərbaycan Respublikası

Mülki Məcəlləsinin 228-ci maddəsində göstərilir ki, yaşayış binasının tərkib hissəsinin mülkiyyətçisinin onunla birgə yaşayan ailə üzvləri (əri, arvadı, valideynləri, uşaqları) yaşayış sahəsindən onunla bərabər istifadə etmək hüququna malikdirlər. Yaşayış binasının tərkib hissəsinin mülkiyyətçisinin ailə üzvləri öz yetkinlik yaşına çatmayan uşaqlarını həmin yaşayış sahəsinə köçürmək ixtiyarına malikdirlər. Digər ailə üzvlərinin köçürülməsinə yalnız mülkiyyətçinin razılığı ilə yol verilir. Həmin şəxslərin yaşayış sahəsindən istifadə hüququ mülkiyyətçi ilə ailə münasibətlərinə xitam verildiyi halda da saxlanılır. Mənzil Məcəlləsində isə fərqli qayda nəzərdə tutulmuşdur: əgər yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisi ilə keçmiş ailə üzvü arasında başqa razılaşma yoxdursa, yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisi ilə ailə münasibətlərinə xitam verildikdə, keçmiş ailə üzvünün həmin yaşayış sahəsindən istifadə hüququ saxlanmır. Burada başqa razılaşma dedikdə tərəflər arasında bağlanmış və ikinci şəxsə mənzildən istifadə hüququ verən hər hansı müqavilə nəzərdə tutulur. Yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisinin keçmiş ailə üzvünün yaşayış sahəsini əldə etməyə və ya yaşayış sahəsindən istifadə hüquqlarını həyata keçirməyə əsasları olmadıqda, yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisinin keçmiş ailə üzvünün maddi vəziyyəti və diqqətəlayiq digər hallar özünü yaşayış sahəsi ilə təmin etməyə imkan vermədikdə, keçmiş ailə üzvünün göstərilən mülkiyyətçiyə məxsus olan yaşayış sahəsindən müəyyən müddətə istifadə hüququ məhkəmənin qərarı əsasında saxlanıla bilər. Bu zaman yeni Mənzil Məcəlləsinin qüvvəyə minməsindən əvvəl yaranmış münasibətlərə Mülki Məcəllənin müvafiq maddəsi, ondan sonra yaranan münasibətlərə isə Mənzil Məcəlləsinin müvafiq maddəsi şamil olunur.

Mülki Məcəllənin 228.3-cü maddəsinə əsasən yaşayış sahəsindən istifadə hüququna xitam verilməsi haqqında razılaşma olmadıqda bu hüquqa mülkiyyətçinin məhkəmə qaydasında tələbinə əsasən bazar qiyməti ilə müvafiq kompensasiya vermək yolu ilə xitam verilə bilər. Qanunverici kompensasiyanın hesablanması xüsusi qaydasını müəyyən etməyib, bu məhkəmələrin səlahiyyətlərinə verilib. Praktikada məhkəmələr kompensasiyanı hesablayarkən tərəflərin maddi vəziyyətlərini, ailə üzvlərinin sayını, şəxsin istifadə hüququ olan yaşayış sahəsinin faktiki şəraitini, həmin ərazidə eyni şəraitli evlərin aylıq kirayə haqlarını və s. faktorları nəzərə alırlar. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin 26 sentyabr 2007-cil il qərarında göstərilən "əvəzləşdirmə"yə uyğun məbləğ məhz davamlı surətdə və müəyyən müddət daxilində başqa yerdə əvvəlki mənzildə ona xas olmuş şəraitlə müqayisədə oxşar yaşamaq imkanı verməlidir. Bu qərardakı qeyri-müəyyənlik digər məhkəmələrin qərarlarına təsir göstərir. Belə ki, mənzilin yerləşdiyi ərazidə eyni şəraitli evlərin aylıq kirayə haqlarının orta qiyməti əsasında müəyyən müddət ərzində yaşayış sahəsinə olan tələbatını ödəmək imkanı verən pul məbləği müəyyən olunur. Həmçinin məhkəmə təcrübəsində yaşayış sahəsindən istifadə hüququna xitam verilən şəxsin maddi imkanlarını nəzərə alaraq 3 illik müddət müəyyən edilir və kompensasiya müəyyənləşdirir. Bu zaman yaranmış mübahisə üzrə tam, hərtərəfli araşdırma aparılmaqla aşağıdakı məsələlər barədə nəticə çıxarılmalıdır:

- evdən istifadə etmək hüququ olan şəxslərin sayı;
- evin kimin mülkiyyətində olması və evə mülkiyyət hüququnun tək bir nəfərə və ya paylı mülkiyyətə mənsub olması;
- kompensasiya ödənilən şəxsin mülkiyyətçi ilə qohumluq münasibəti;
- kompensasiya ödənilən şəxsin istifadə hüququna xitam verildikdə onun evdən tək və ya başqaları ilə birlikdə çıxması;
- yaşayış evinin sahəsi, orada yaşayan şəxslərə düşən sahəsinin həcmi;
- kompensasiya təklif edən və təklif olunan şəxsin maddi imkanları;
- yaşayış sahəsinin yerləşdiyi ərazi və yaşayış sahəsi ilə eyni şəraitli bir otaqlı mənzildə kirayə haqqının məbləği.

Yuxarıda qeyd olunan məsələləri müəyyənləşdirdikdən sonra həmin meyarların kompensasiyanın məbləğinə təsiri nəzərə alınmaqla kompensasiya təklif edən təklif etdiyi məbləğin istifadə hüququnun itirilməsi üçün yetərli olub-olmaması həll edilməklə məhkəmə kompensasiya müəyyən etməlidir. Təcrübədə buna yanaşma birmənalı deyil və məhkəmələr buna müxtəlif qiymət verirlər. Aşağıda göstərdiyimiz işlərdə bu açıq aydın görünür.

Hüquqi yardım göstərdiyimiz Əlibəyli Əli Davud oğlunun Əlibəyli Tünzalə Kamal qızına qarşı mənzildən istifadə hüququna kompensasiya verilməklə xitam verilməsi və mənzildən çıxarılması tələbinə dair mülki işdə birinci instansiya məhkəməsi mənzildən istifadə hüququnun “dövlət tərəfindən qorunan hüquq” olduğunu qeyd etmişdir. Məhkəmə qətnaməni təmin etməyərək təklif olunan 9000 manat kompensasiyanın Tünzalə Əlibəyli ilə azyaşlı uşağının birlikdə yaşayış hüququnun lazımı qaydada təmin etməməsi qərarına gəlmişdir. Həmin işdən tərəfimizdən verilmiş apellyasiya şikayətində apellyasiya məhkəməsi 15000 manat kompensasiya verilməklə Tünzalə Əlibəylinin Əlibəyli Əlinin mülkiyyətində olan yaşayış sahəsindən istifadə etmək hüququna xitam verilmişdir.

Digər bir mülki işdə hüquqi yardım göstərdiyimiz Əliyeva İlahə Şahin qızına qarşı Əliyeva Zemfira Hüseyn qızı və Əliyeva Əkbər Əşrəf oğlu tərəfindən mənzildən çıxarılma və yaşayış yeri üzrə qeydiyyatın ləğv edilməsi tələbi ilə iddia qaldırılmışdır. Tərəfimizdən həmin iddiaya qarşılıqlı iddia ərizəsi verilərək yaşayış sahəsindən istifadə hüququna yalnız kompensasiya verilməklə xitam verilməsi əsaslandırılmışdır. Yasamal rayon məhkəməsi 3000 manat kompensasiya ödəməklə Əliyeva İlahə ilə azyaşlı uşağının yaşayış sahəsindən istifadə hüququna xitam vermişdir.

Bu iki işdən də göründüyü kimi, məhkəmələr oxşar işlərdə bir-birindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olan kompensasiya müəyyən edir.

Məhkəmə qərarlarının icrası bu gün vəkillik fəaliyyəti zamanı rastlaşılan ən aktual məsələlərdən biridir. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 60-cı, Mülki Prosesual Məcəlləsinin 4-cü, “İnsan hüquqları və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında” Avropa Konvensiyasının 6-cı maddəsinin birinci bəndində bütün fiziki və hüququ şəxslərin onların mülki hüquq və vəzifələri müəyyən edilərkən öz hüquq və azadlıqlarını, eləcə də maraqlarını qorumaq və təmin etmək məqsədilə qanunla müəyyən edilmiş qaydada məhkəmə müdafiəsindən istifadə etmək hüququnu tanıyır. “İnsan hüquqları və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında” Avropa Konvensiyası ədalətli məhkəmə araşdırılmasına geniş mənada yanaşaraq məhkəməyə müraciət məqamından məhkəmənin qərarının icrasının başa çatdığı anadək olan münasibətləri bura aid edir. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin prezidentlərində bu hallar dəfələrlə öz əksini tapmışdır. “Hornspi Yunanıstana qarşı” işində Məhkəmə qeyd etmişdir ki, “ədalətli məhkəmə baxışına olan hüquq qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qətnaməsinin icra edilməsi vəzifəsini də özündə ehtiva edir”. “Burdov Rusiyaya qarşı” işində isə Məhkəmə qeyd etmişdir ki, “bu hüququn pozulması icranın tam yerinə yetirilməməsində, qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qətnaməsinin icrasının gecikdirilməsində də təzahür edə bilər”. Azərbaycan Respublikasında qərarların icrasını icra məmurları həyata keçirir. “İcra haqqında” Azərbaycan Respublikası qanununun 2-ci maddəsinə əsasən, məhkəmə və digər orqanların qərarlarının məcburi icrasını icra məmurları həyata keçirir. Həmin qanunun 3-cü maddəsində qeyd olunur ki, “məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası ilə əlaqədar icra məmurunun tələbləri Azərbaycan Respublikasının ərazisində bütün orqanlar, hüquqi şəxslər, onların vəzifəli şəxsləri və fiziki şəxslər üçün məcburidir.” Həmin maddənin ikinci bəndində isə qeyd olunur ki, “məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası ilə əlaqədar məhkəmə icraçılarının tələblərini yerinə yetirməyən, onlara həvalə edilmiş vəzifələrin icrasına mane olan şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar”.

“İcra haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 6-cı maddəsində icra sənədləri göstərilmişdir.

Bu maddəyə əsasən, aşağıdakılar icra sənədləri hesab olunur:

- Azərbaycan Respublikası məhkəmələrinin qərarları;
- iddianın təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlərin görülməsi haqqında məhkəmələrin qəraradları;
- məhkəmələrin cinayət işləri üzrə hökmlərinin, qəraradlarının və qərarlarının əmlakın alınmasına dair hissəsi;
- beynəlxalq arbitrajların və münisflər məhkəmələrinin qərarları;
- xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının qərarları əsasında verilən icra vəərəqələri;
- məhkəmə əmrləri;
- alimentlərin ödənilməsi barədə notariat qaydasında təsdiq edilmiş sazişlər;

- inzibati xətalara dair işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanların (vəzifəli şəxslərin) qərarları;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş hallarda digər orqanların qərarları;
- Vekseldə onun aksepti haqqında qeyd olunubsa, onun aksepti hallarında veksəl üzrə ödənilməsinə görə qanunvericiliyə uyğun verilən protestlər;
- Bələdiyyələr tərəfindən qəbul edilmiş inzibati aktlar və digər inzibati orqanların pul tələblərinin ödənilməsi ilə bağlı inzibati aktlar;
- məişət zorakılığı ilə bağlı işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanlar tərəfindən verilən qısamüddətli mühafizə orderləri.

“İcra haqqında” Qanunun 12-ci maddəsinə görə icra məmuru icra sənədini aldığı gündən iki ay müddətində icra hərəkətlərini həyata keçirməli və icra sənədində göstərilən tələblərin icra olunmasını təmin etməlidir. Müstəsna hallarda icra sənədində göstərilən tələblərin icra olunması icra qurumunun rəhbərinin təqdimatı əsasında icra xidmətinin rəhbəri (baş icra məmuru) tərəfindən bir ay müddətində uzadıla bilər. Qeyd olunan qanunun 82-ci maddəsinə əsasən borclunu müəyyən hərəkətləri etməyə və ya müəyyən hərəkətləri etməkdən çəkinməyə məcbur edən icra sənədi icra məmuru tərəfindən müəyyən olunmuş müddətdə üzrsüz səbəbdən icra olunmadıqda, icra məmuru borclunun Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada inzibati məsuliyyətə cəlb olunması üçün inzibati xəta haqqında protokol tərtib edir və onu işin digər materialları ilə birlikdə müvafiq məhkəməyə göndərir. İnzibati məsuliyyətə cəlb etmə haqqında qərar qəbul edildikdən sonra icra məmuru tərəfindən borcluya icra üçün yeni müddət təyin edilir. İcra sənədi qərəzli olaraq yenidən icra edilmədikdə, icra məmuru məhkəmə qərarını icra etməyə borclu olan şəxsin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada cinayət məsuliyyətinə cəlb olunması haqqında müvafiq cinayətlərə dair işlər üzrə ibtidai istintaq apararaq icra xidmətinin rəhbəri (baş icra məmuru) tərəfindən təsdiq olunan təqdimat verir. Göründüyü kimi, bu qanunda məhkəmə qərarları ilə yanaşı digər orqanların qərarlarının məcburi icrası nəzərdə tutulur. İcra sənədi üzrsüz səbəbdən icra olunmadıqda ilk öncə inzibati məsuliyyət yaranır. İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 313-1.1-ci maddəsinə əsasən məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası ilə əlaqədar məhkəmə icraçıların qanuni tələblərinin yerinə yetirilməməsinə və ya məhkəmə icraçısı tərəfindən müəyyən olunmuş müddətdə borclunu müəyyən hərəkətləri etməyə və ya müəyyən hərəkətləri etməkdən çəkinməyə məcbur edən icra sənədinin üzrsüz səbəbdən icra edilməməsinə görə fiziki, hüquqi və vəzifəli şəxslər inzibati qaydada məsuliyyətə cəlb olunurlar. Bundan sonra, əgər icra sənədi qərəzli olaraq icra edilmədikdə şəxsin cinayət məsuliyyətinə cəlb olunması haqqında ibtidai istintaq orqanına təqdimat verilir. “İcra haqqında” qanunda icra sənədlərinin məhkəmə və ya digər orqanlar tərəfindən qəbul olunmuş qərarlar əsasında verilməsindən asılı olmayaraq yenidən qərəzli olaraq icra olunmamasına görə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunması haqqında təqdimat verildiyi göstərilir. Bu zaman Cinayət Məcəlləsinin 306-cı maddəsi ilə, İnzibati İcraat haqqında Qanunun 82-ci maddəsi arasında ziddiyyət yaranır. Cinayət Məcəlləsinin 306.1-ci maddəsinin tələblərinə görə isə qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qətnaməsini, hökmünü, qərardadını və ya qərarını qərəzli olaraq icra etməmə və ya həmin məhkəmə aktlarının icrasına maneçilik törətməyə görə cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulmuşdur. Göründüyü kimi, burada ancaq qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qətnaməsini, hökmünü, qərardadını və ya qərarını qərəzli olaraq icra etməməyə görə cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulmuşdur. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun “Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 306.1-ci maddəsinin şərh edilməsinə dair” 2 oktyabr 2012 tarixli qərarında qeyd olunub ki, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 306-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş cinayət tərkibi məhkəmə aktını icra etməməsinə görə Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 313-1.1-ci maddəsi ilə inzibati məsuliyyətə cəlb edildikdən sonra şəxs tərəfindən həmin icra sənədinin yenidən qərəzli olaraq icra edilmədiyini hallarda yaranır.

Göründüyü kimi, “İcra haqqında” Qanunun tələblərinə əsasən tək məhkəmə qərarları əsasında verilmiş icra sənədinin deyil, digər orqanların qərarları nəticəsində verilmiş icra sənədlərinin də yenidən qərəzli icra olunmamasına görə cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulsa da, bu barədə Cinayət Məcəlləsinə göstəriş yoxdur. Belə olan halda, digər orqanların qərarları nəticəsində verilmiş icra sənədlərinin icra olunmasında praktikada çətinliklər yaranır. Ona görə də, Cinayət Məcəlləsində bu barədə dəyişikliklərin edilməsini zəruri hesab edirik.